

Ha ünnep, akkor letartóztatás

Egy pócspetri mártír a 301-es parcellában

Fazekas Árpád

A kis eldugott települést, Pócspetri községet az 1956-os forradalom szele éppen csak megérintette. Jelentősebb események akkor itt nem történtek. Mégis van egy *vértanújuk*: Komár József 45 éves kerékgyártó személyében, aki néhány napig nemzetőr volt, s előzetesen a Horthy rendszerben csendőrként szolgált 5 évig.

Utolsó levelében, 1959. november 23-án így írt a börtönből: „Kedves Feleségem és Gyermekeim! Kérlek Benneteket, legyetek erősek és viseljétek el az élet nehézségeit úgy, ahogyan jön. Tanuljatok továbbra is jól. Legyetek példasak minden gyermek és felnőtt állampolgár előtt. *Ezt a bajt nem én kerestem, a sorsom belekevert, ne tagadjatok meg miatta.*”

Nemhogy nem tagadták meg a szerencsétlen hozzátartozók, hanem még azt sem tudták, hogy a családfőt 1959. december 18-án Budapesten három társával együtt kivégezték. Ezt a „karácsonyi” hírt sem az 1959. december 16-i *beszélőn* és sem 1960.

május 5-én a Kozma utcai Kisfogházban történt *ruhakiadás*kor sem közölték az oda-rendelt feleséggel. A család a valóságot csak 1989-ben tudhatta meg!

Lássuk ezek után, hogy ki is volt Komár József és miért végeztette ki 1956 ürügyén a Kádár-rendszer?

Komár József 1914. március 30-án Pócspetriben született Komár János és Lugosi Borbála házasságából. Nyírbátorban tanulta ki a kerékgyártó szakmát. A csendőrségnél 1939–1944 között szolgált. A Budapesten 1947. augusztus 1–5. között foganatosított csendőrségi felülvizsgálaton nem kínozták meg és nem minősítették háborús bűnösnek. Már 1946-tól kezdve kerékgyártóként dolgozott szülőfalujában. Házasságot 1947 februárjában kötött Mohácsi Anna 22 éves pócspetri hajadonnal, s 3 leányuk született, akik a legutolsó letartóztatásakor 11, 10 és 7 évesek voltak. Később 1952-től segédmunkás volt a Diósgyőri Vasgyárban. Az 1956 utáni megtorláskor a rendőrség minden állami ünnep előtt néhány napra letar-

tóztatta. Végérvényesen az 1959. április 10-én éjjel tartott *házkutatás és személyi motozás* után vitte el két rendőrszázados. Ma már komolytalannak hat a házkutatási jegyzőkönyvben felsorolt lefoglalt tárgyak jegyzéke: 1. üres csendőrségi *úrlapok* 2. kitüntetés viselésére jogosító *igazolvány* (Felvidéki Emlékérem 1939; rengetegen megkapták) 3. régi *vasúti igazolvány* 4. *csendőrségi igazolványa* 5. *fényképe* 6. *katonai igazolványa* 7. *érvényes személyazonossági igazolványa* és 8. egy db. ellenforradalmi *röpcédula* (a nyírbátori Független Kisgazda, Földműves és Polgári Párt jogszerű kiadványa). Ezek voltak az „1956-os ellenforradalom” idején elkövetett *politikai bűncselekményeknek* a bizonyítékai. Úgy látszik a Kádár-féle Budapesti Katonai Bíróság is csekélynek találta e „bizonyítékokat”, s ezért egyúttal megtoldották néhány „háborús bűntettel” is a vádat. Legalábbis ez derült ki Komár József legfiatalabb leányának, *Majer Mihálynénak* 1989-ben a Legfelsőbb Bírósághoz intézett *semmisségi kérelmére* 1990.

január 10-én a Katonai Kollégiumtól kapott *elutasító határozatából*, ekként: „A katonai bíróság Komár József volt csendőr nyomozó őrmestert, mint II. r. vádlottat — 1941-ben, 1942-ben és 1943-ban megvalósított — emberek törvénytelen kivégzése, illetve megkínzása által elkövetett *háborús bűntett*, valamint az 1956 októberében elkövetett, a népi demokratikus államrend *megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel* büntette miatt halálbüntetésre, valamint teljes vagyonek Kobzásra ítélte!” Cáfolja a háborús bűnösséget az 1946. augusztus 28-i keltezésű és a nyírbátori rendőrkapitányság által kiállított *erkölcsi bizonyítvány*.

Sírkeresztje a rákoskeresztúri Új Köztemető *301-es parcellájának* 22. sorában a 36. sírhelyen áll (fényképfelvételeen látható az 1992. június 3-i emlékülésre kiadott *Pócspetri* c. füzet 28. oldalán). Komár József sorsát középső leánya, Linzenbold Jánosné Komár Anna így jellemezte: „Édesapánknak is minden bizonnyal a helyi kommunisták ásták meg a sírját.”